

I nöd och lust, när stressen ökar

Marcus Falk Johansson, Fil.dr i Vårdvetenskap, socionom

Anhöringskapet börjar före diagnosen

- Partners märker oftare att något inte står rätt till
- I snitt rapporterar anhöriga att de gett vård, hjälp eller stöd i över ett år före deras partner mottagit diagnos
- Sjukdomsbesked innebär ofta en kris för paret

Förändrade förutsättningar

- Tiden runt diagnosen innebär ofta en ökad börda
- Behov av information
- Den egna och partners framtid

”Vi är bara i början av sjukdomen men jag oroar mig för den fortsatta utvecklingen av Alzheimer. Jag är rädd för att själv få sjukdomen.”

En ny vardag

- Ökade känslor av ensamhet och svårigheter i att bibehålla status quo

”Jag upplever att vi inte längre kan prata med varandra; tystnaden när han inte själv tar upp något samtalsämne och inte kommer ihåg vad ni pratade om för fem minuter sedan känns väldigt tungt. Det känns bara så dumt alltihopa.”

- Förändrade relationsmönster och roller

”Vårat sexliv har helt försvunnit, något som jag saknar. Nu säger vi god natt med en puss och kramas mycket sällan. Jag känner mig mer som omsorgsgivare än som hans fru.”

Närhet och frustration

- Partners värderar sin relation men den belastas av sjukdomen

”Min man har blivit egoistisk sen demensen kom, han följer efter och vill numera vara med på allt som jag gör. Jag känner en oerhörd frustration och ilska vilket gör att jag inte alltid är så snäll.”

- Behov av stöd kan innebära att hantera skuld, skam och frustration

Det är ju tankar man har... att det vore bättre om hon vore död helt enkelt. Men vem kan diskutera det med? Att man tänker så? För hur som... ensam blir jag ju ändå.

Framtiden och stöd

- Oron kring framtiden och tvåsamheten finns under sjukdomsförloppet

Hon skulle kunna komma in på ett boende men jag menar... då ska jag åka förbi det där boendet och veta att där sitter hon... där finns min fru, jaha... ska jag åka dit, ska jag besöka henne? Så kommer jag dit då och då, men hon känner inte igen mig och då... då kanske jag inte åker dit i alla fall. Och till slut så är livet slut och då måste man ändå ta hand om det.

- Kan behövas stöd för att planera inför framtiden och kommande vårdbehov
- Stöd ses ofta som något paret får snarare än den anhörige eller den sjuka

HÖGSKOLAN
DALARNA